

Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Balassagyarmat Katasztrófavédelmi Kirendeltség
Kirendeltség-vezető

H-2660 Balassagyarmat, Baltik Frigyes út 1.
Tel: (36-35) 500-730 Fax: (36-35) 300-555 e-mail: balassagyarmatkk.tit@katved.gov.hu

Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Balassagyarmati Katasztrófavédelmi Kirendeltség

Balassagyarmat, 2017. április.

Az erdő- és szabadtéri tüzek megelőzése

Az enyhébb tavaszi időjárás beköszöntével egyre többen választanak szabadtéri programot és tevékenységet, ennek során fokozottabb figyelmet kell fordítani a szabadban keletkező tüzek megelőzésére. A veszélyt a száraz aljnövényzet és avar jelenti, amelyben könnyen és gyorsan terjed a tűz, különösen erős szél esetén. A szabadtéri tüzesetek keletkezésének fő oka az emberi gondatlanság. A károk akkor előzhetőek meg a legkönnyebben, ha tisztában vagyunk a biztonságos szabadtéri tűzgyújtás és a tüzmegelőzés alapvető szabályaival.

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet értelmében tilos a növényzet, illetve a növénytermesztéssel összefüggésben keletkezett, vagy kerti hulladék szabadtéri égetése, kivéve, ha azt külön jogszabály – pl. növény egészségügyi okból hatósági engedély beszerzése mellett – megengedi. **Avar és kerti hulladék égetését csak az adott település önkormányzata engedélyezheti rendeletében, de égetni ebben az esetben is csak a rendeletben meghatározott helyen, napokon és módon szabad.** Külterületi ingatlanok esetében, amennyiben az égetést jogszabály megengedi, előzetesen engedélyeztetni kell a tűzvédelmi hatósággal (irányított égetés). Továbbra is megengedett a kerti grillezés és a tűzön történő sütés-főzés a tűz állandó felügyelete mellett.

A szabadtéri tűzgyújtás feltételeit az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 54/2014. (XII. 5.) BM rendelet tartalmazza. A szabadban meggyújtott tüzet soha ne hagyjuk felügyelet nélkül és minden esetben gondoskodjunk megfelelő mennyiségű oltóanyagról. Mindig legyen nálunk a tűz oltására alkalmas kézi szerszám, és csak akkora tüzet gyújtunk, amekkorát folyamatosan felügyeletünk alatt tudunk tartani. Tájékozódjunk a várható időjárásról, mert a szél kedvez a tűz gyors továbbterjedésének. A felügyelet nélkül hagyott tűz könnyen továbbterjedhet és életveszélyt jelentő, vagy súlyos kárt okozó tüzek forrásává válhat.

A szabadtéri tűz kockázata jelentősen függ az időjárási viszonyoktól, a száraz és szeles időjárás elősegíti a tűz kialakulását, továbbterjedését. Erdőtűz-veszélyes időszakban országos szinten a vidékfejlesztési miniszter, területi szinten az erdészeti hatóság tűzgyújtási tilalmat rendelhet el, mely esetén az érintett területen akkor is tilos a tűzgyújtás – beleértve a kijelölt tűzrakóhelyeket is – , ha azt egyébként más jogszabály megengedi.

A jogszabályi tilalom ellenére, illetve jogszabálytól eltérő vagy hatósági engedély hiányában végzett tűzgyújtási tevékenység miatt az önkormányzat, a környezetvédelmi hatóság és a tűzvédelmi hatóság bírságot szabhat ki.

Fel kell hívni a terület tulajdonosok figyelmét az saját területük gondozására.

Tüzelőberendezések megfelelő használata.

Általános tudnivalók

Csak megfelelő műszaki állapotú tüzelő- és fűtőberendezést szabad használni.

A tüzelő-, fűtőberendezéshez csak a gyártó által ajánlott tüzelőanyagot szabad használni.

A tüzelő- és a fűtőberendezés, az égéstermék-elvezető, valamint a környezetében levő éghető anyag között olyan távolságot kell megtartani, hogy az ne jelenthessen az éghető anyagra gyújtási veszélyt.

Üzemelő fűtőberendezésbe körültekintően kell nyúlni, mivel a magas hőmérséklet, illetve a nyílt láng égési sérüléseket okozhat.

A tűz- és robbanásveszélyes anyag, valamint az éghető folyadék a központi fűtőberendezés vezetékétől és fűtőtestétől 1 méter távolságon belül nem helyezhető el.

A tüzelőberendezés füstcsöve legyen fémbilincsel a falhoz rögzítve, ne tudjon szétcsúszni, kiesni a helyéről.

A tüzelőanyaggal üzemelő fűtőberendezés használatakor győződjön meg arról, hogy a szellőzés megfelelő, így megelőzhető a szén-monoxid-mérgezés.

Beüzemelést, javítást bizzuk szakemberre!

Szilárd tüzelőanyaggal üzemelő berendezések

A szilárd tüzelőanyag-üzemelésű tüzelő- és fűtőberendezést csak szilárd tüzelő- vagy engedélyezett begyújtó anyaggal szabad begyújtani és üzemeltetni.

Éghető padozatú vagy padlóburkolatú helyiségben a szilárd tüzelőanyaggal üzemeltetett tüzelőberendezés ajtaja elé olyan fémből készült parázsfelfogót kell elhelyezni, amely biztosítja, hogy a kihulló vagy kipattanó parázs (szikra) ne juthasson az éghető padozatra, és az a tüzelőberendezés környezetében elhelyezett éghető anyagra gyújtási veszélyt ne jelentsen.

Szilárd tüzelőanyaggal üzemelő berendezés ajtaját állandóan tartsuk csukott állapotban. A berendezés tisztítását csak lehűlt állapotában végezzük.

Salakot és hamut csak teljesen lehűtött állapotban, erre a célra szolgáló edénybe, a kijelölt salaktárolóba, illetőleg a kijelölt egyéb helyre szabad kiönteni. Forró hamut tilos üríteni épületben vagy annak közvetlen közelében, illetve ahol az tüzet okozhat.

Folyékony tüzelőanyaggal üzemelő berendezések

Ellenőriztessük rendszeresen szakemberrel a tűzveszélyes folyadékkal (olajjal) üzemelő fűtőkészüléket. Ne a berendezés közelében tároljuk a fűtőanyagot. Fűtőanyagot csak a kihűlt állapotú fűtőberendezésbe szabad tölteni.

A tartalék folyékony tüzelőanyagot megfelelően lezárva és jól szellőztetett helyiségben kell tárolni, lehetőleg a házon kívül.

Gázüzemű fűtőberendezések

A gázüzemű fűtőberendezések üzemképes, biztonságos állapotban tartása a tulajdonos, üzemeltető felelőssége, aki köteles gondoskodni arról, hogy a berendezés műszaki biztonsági felülvizsgálatát, javítását, tisztítását és szükség szerinti cseréjét szakemberrel elvégeztesse.

Rendszeresen (minden évben, lehetőleg a fűtési szezon megkezdése előtt) ellenőriztessük gázkészülékeink állapotát!

A gázzal üzemelő tűzhelyet, PB palackos hőszugárzót ne használjon lakásfűtés céljára.

Villamos fűtőberendezések

Villamos hőszugárzó használatakor ne terhelje túl a hálózatot, közelébe éghető anyagot nem szabad helyezni. Ne használjon villamos berendezést, ahol az vízzel érintkezhet.

Villamos fűtőberendezést soha ne takarjunk le, ne tegyük közel bútorainkhoz, éghető anyagból készült tárgyainkhoz.

Villamos fűtőberendezést ne csatlakoztassunk hosszabbítóhoz!

Megfelelő tetőhéjazat megválasztása.

A tetőtér egy kényes épületszerkezet, összetett tervezési feladatot jelent az építész számára, melynek során meg kell oldani a hővédelmet, a párávédelmet, a szellőzést, a légzárást, a zaj- és tűzvédelmet egyaránt.

A tetőterek tűzvédelmével általában addig nem foglalkozunk, amíg ki nem gyullad a tető, és jelentős anyagi kár nem keletkezik, vagy emberélet nem kerül veszélybe. A tetőtér-beépítések nagy többsége akkor történik, amikor gyarapodik a család, vagy a gyerekeknek nagyobb helyre van szüksége, mindezzel együtt jár a fokozott tűzveszély is. A hagyományos magyar építési szokások szerint a tetőteret nem lakták. Ezzel párhuzamosan a ház, lakásra használt részeit olyan szerkezetek vették körül, melyek nem vagy nehezen éghetőek. Magyarországon a rendszerváltás óta folyamatosan emelkedtek az ingatlanárak, ezért nyugati példákat követve jelentőssé vált a padlásterek lakótérre való beépítése.

Tűzesetek kiváltó okai

A tetőtérben, tetőszerkezetben keletkező tüzek két fő csoportba sorolhatóak. A külső tűzkeltő gyújtóforrások közé tartozik a villámcsapás, a szomszéd épületekről (vagy tárgyakról) történő tűzáterjedés, illetve a tetőre szerelt berendezések meghibásodása. Ennél gyakoribbak a belső tűzkeltő gyújtóforrások, ezek közül is a dohányzás, a gyertyahasználat, az elektromos fal- és padlófűtés. A tetőtér határoló szerkezetében is keletkezhet tűz, például az elektromos kábelek hibás csatlakozásainál, álmennyezetben, álpadlóban, kéménytestben.

Szilárd tüzelés esetén a berendezések füstgázának hőmérséklete elérheti a 300-600 °C-ot, így sokkal nagyobb kockázatot hordoz magában ez a fűtési mód, mint akár csak a gázfűtés. Ezt a kockázatot csökkenthetjük a megfelelő bélésű kémény kiválasztásával, de a kockázatot ezzel nem lehet megszüntetni. A magas hőmérséklet elérését kiválthatja az is, ha a fűtés során a kéményben lerakódott korom begyullad, és az így termelődött hő régi, vagy nem megfelelően karbantartott kémény esetében elszökik, és akár közvetlenül a héjazattal (pl. nádfedéssel) is érintkezhet.

Fa tartószerkezetek

A faanyagok égésekor jelentős hőmennyiség szabadul fel. A fa termikus bomlása már 100-105 °C hőmérsékleten megkezdődik, gyulladáspontja 250-350 °C között van. A tűz terjedésével a tűzben mérhető hőmérséklet az 1000 °C-ot is meghaladhatja, így a fa gyulladása elkerülhetetlen. Az égés során a tűznek kitett felületek elszenesednek, ami jó hőszigetelő képessége révén lassítja a belső fa részek felmelegedését és meggyulladását. A faanyag keresztmetszetének belseje felé irányuló elszenesedését nevezzük beégésnek. Bár a faanyag keresztmetszete beég, de az el nem égett „maradó keresztmetszet” gyakran továbbra is képes a terhek hordására. A tetőszerkezet károsodását kétféleképpen csökkenthetjük, egyrészt éghetőség csökkentésével, másrészt a tűzállóság javításával. Az „éghető” anyag égéskésleltető szerekkel nem javítható „nem éghető” anyaggá, azonban, ha a tűzállósági határérték követelményértéket megfelelő burkolattal biztosítjuk - amely kedvezőbb éghetőségi főcsoportba tartozik (pl. „nem éghető”) - a körbeburkolt szerkezet a burkolat tűzállósági határértékén belül „nem éghető”-nek minősül.

A nedves faanyagok a beépítést követően rendszerint megrepednek. A berepedt keresztmetszet

tűzzel érintkező felülete jóval nagyobb, mint a repedés nélkülié, így a beégési sebesség alapján számított tűzállósági határérték a töredékére csökkenhet. A rétegelt-ragasztott tartók viszont üzemben készülnek, állandó és ellenőrzött minőségben, az égéskésleltetésük is üzemi körülmények között készül, minőségük tehát megbízhatóbb.

Hőszigetelés

Tűzvédelmi szempontból a kőzetgyapot és az egyéb más alapanyagú hőszigetelő anyagok között az a legfőbb különbség, hogy a kőzetgyapot 1000 °C-ot meghaladó hőnek is ellenáll. Az üvegyapot ennél alacsonyabb hőmérsékleten (600 °C) elolvad. A műanyaghabok többségénél már 300 °C hőmérséklet alatt bekövetkezik a teljes tönkremenetel, égnek és/vagy elbomlanak. A kőzetgyapottal hőszigetelt szerkezetek hosszabb ideig képesek ellenállni a tűznek, mint más hőszigetelő anyaggal kialakított épületszerkezetek. Ennek eredményeként több idő áll rendelkezésre a személyek kimenekítésére az égő épületből, és a tűzoltóknak is több idő áll a rendelkezésükre a tűz eloltására, mielőtt az épület teljesen lángba borulna, majd összeomlana.

Az épülettüzek esetén a halált kiváltó ok nagy százalékban nem az égés okozta sérülésekből ered, hanem a keletkezett füst miatti mérgezés, fulladás. A füst nem csak az épületben tartózkodók menekülését, a látást és a láthatóságot korlátozza, hanem jelentősen megnehezíti a mentés feltételeit. A mérgező füst nem csak az emberekre veszélyes, de az épületben található gépek, berendezések tönkremenetelét is okozhatja. A keletkező füst összetétele bonyolult, tartalmaz párákat (gőzt), gázokat (szénmonoxid, széndioxid, stb.), lebegő részecskéket, mint a korom és a hamu. A valóságos tűz lefolyása nagyban függ az égés oxigénellátásától, valamint az éghető anyagok mennyiségétől.

Tűzjelző, előírások

A tetőtér tervezésénél szóba jöhet az automatikus tűzjelző rendszer kiépítése. Kialakításánál érdemes mérlegelni, hogy a be nem épített terek is kapjanak érzékelőket, főleg, ha azokban villamos vezetékek, elszívó-berendezések, füstgázelvezők vannak. Mivel a tűzjelző elsődleges feladata a benttartózkodók korai figyelmeztetése, ezért általános esetben elegendő a rendszer megfelelően kialakított hangjelzőkkel való kiegészítése, de mentési nehézségek esetén javasolt a tűzoltósághoz való közvetlen bekötés is. Ha a lakóépületek tűzvédelmi előírásaival kapcsolatban kezdünk el kutatni, tucatnyi szabványra lelhetünk az anyagok tűzállóságától kezdve, a tűz terjedésén keresztül, a tűzvédelmi berendezések telepítéséig. Magyarországon az Országos Tűzvédelmi Szabályzat (OTSZ) előírásai az irányadóak, ezt érdemes tervezőnek és terveztetőnek is tanulmányoznia.

Bitumenes alapú tetőfedő anyagok használata kerülendő.